

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Η μουσική εξημερώνει

Τίτλος:

«Αρχαία Ελληνική Μουσική»

Συγγραφή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΠΙΤΖΕΛΕΡΗ

Εφαρμογή: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αρχαία Ελληνική Μουσική

Εφαρμογή σεναρίου

Θεόδωρος Στάμος

Δημιουργία σεναρίου

Παναγιώτα - Κυριακή Μπιτζελέρη

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 5-12-2014 έως 12-12-2014.

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Βυρώνειας Σερρών

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 6η: Η μουσική εξημερώνει [Πολύβιος, «Ιστορία» 4.20.4-4.21.1]

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

-

Χρονική διάρκεια

5 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

II. Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την πλοήγηση στο διαδίκτυο και τη χρήση λογισμικού Word και PowerPoint. Το σενάριο αυτό εφαρμόζεται για περαιτέρω ερμηνευτική επεξεργασία του κειμένου. Συνεπώς, οι μαθητές είναι απαραίτητο να έχουν ήδη ασχοληθεί με τη νοηματική απόδοση του κειμένου. Ο διδάσκων από την πλευρά του πρέπει να είναι εξοικειωμένος και ο ίδιος με τα εργαλεία των ΤΠΕ που ζητά από τους μαθητές του να χρησιμοποιήσουν, με τις διαδικασίες της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου και να έχει δημιουργήσει ένα ιστολόγιο του μαθήματος στο οποίο θα μπορούν οι μαθητές να βρουν τα Φύλλα Εργασίας τους, αλλά και θα αναρτήσουν το υλικό τους. Επίσης, είναι στη δική του ευχέρεια αν θα έχει χωρίσει ο ίδιος τις ομάδες των μαθητών ή αν θα τους επιτρέψει να επιλέξουν μόνοι τους την ομάδα τους. Για τη διεξαγωγή της Γ΄ Φάσης του σεναρίου, οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν τα σχετικά με τη σύνταξη μιας επίσημης γραπτής επιστολής. Η σχολική μονάδα χρειάζεται να έχει εργαστήριο πληροφορικής με σύνδεση στο διαδίκτυο ή, εναλλακτικά, τέσσερις φορητούς υπολογιστές (έναν για κάθε ομάδα) και οθόνη για προβολή παρουσίασης [βιντεοπροβολέα ή διαδραστικό πίνακα (SmartBoard)]. Εάν υπάρχει η δυνατότητα οι υπολογιστές του εργαστηρίου να συνοδεύονται από ακουστικά, ίσως μπορεί να προστεθούν και άλλοι διαδικτυακοί τόποι στα Φύλλα Εργασίας, ώστε οι μαθητές να παρακολουθήσουν και σχετικό με το θέμα οπτικοακουστικό υλικό. Τέλος, εάν προβλεφθεί η καταγραφή βίντεο, όπως προτείνεται σε κάποιο Φύλλο Εργασίας, τότε πρέπει να έχει υπάρξει μέριμνα από τον εκπαιδευτικό για αντίστοιχη συσκευή καταγραφής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτα – Κυριακή Μπιτζελέρη: « Αρχαία Ελληνική Μουσική», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου, 2013..

Το σενάριο αντλεί

Σύμφωνα με τη συντάκτρια του σεναρίου το παρόν σενάριο αξιοποιεί μέρος των πηγών που υπάρχουν στο ακόλουθο σενάριο:

Κοσμάς Τουλούμης, Μπαϊράμης Δημήτρης, Πετάβρατζης Κωνσταντίνος & Αθανάσιος Φυλάκης, [«Μια πανάρχαια μουσική;»](#) (A primeval music?). *Πρακτικά 2ης Μαθηματικής Εβδομάδας «Μαθηματικές Προσεγγίσεις στην Επιστήμη, Τέχνη & Εκπαίδευση»*, Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2008, 367 – 373.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο αποσκοπεί να αναδείξει τη σημασία της μουσικής διαχρονικά στη ζωή του ανθρώπου, με αφορμή το αρχαίο ελληνικό κείμενο της ενότητας, και καταλήγει στις τεκμηριωμένες προτάσεις των ίδιων των μαθητών για αξιοποίηση της μουσικής στο σχολείο του σήμερα. Στο μεταξύ οι μαθητές θα ασχοληθούν με μια ιστοεξερεύνηση αναφορικά με επιμέρους θέματα που σχετίζονται με τη Μουσική, όπως τα τραγούδια, ο χορός, η μυθολογία και τα μουσικά όργανα. Σε όλες τις φάσεις οι μαθητές συνεργάζονται σε ομάδες των οποίων η σύνθεση αλλάζει στην πορεία του σεναρίου, ώστε να μετέχουν όλοι οι μαθητές σε όλες τις πληροφορίες. Επίσης, λαμβάνουν κατευθυντήριες οδηγίες μέσω των Φύλλων Εργασίας και του διδάσκοντος, αλλά ταυτόχρονα έχουν και το περιθώριο αυτενέργειας και έκφρασης της προσωπικής τους άποψης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μουσική καταλαμβάνει μεγάλο μέρος σε όλη την πορεία της ζωής του ανθρώπου. Το κείμενο της Ενότητας 6 για την αξία της μουσικής στην Αρκαδία αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία, για να ασχοληθούν οι μαθητές με ποικίλες πλευρές του θέματος και να το συνδέσουν με το σήμερα και την καθημερινότητα των νέων. Η μάθηση, λοιπόν, είναι *ανακαλυπτική*, κατά Bruner, και ο μαθητής με την καθοδήγηση του διδάσκοντος –ο οποίος παίζει τον ρόλο βοηθού - συντονιστή - συνεργάτη (Vygotsky)– αυτενεργεί, συνεργάζεται, σταχυολογεί πληροφορίες από το διαδίκτυο και συνθέτει τη γνώση, αξιοποιώντας τον *ρυθμιστικό λόγο* του Bernstein (1996) για τη δημιουργία κριτικών υποκειμένων. Κατόπιν, καλείται να τη «διδάξει» στους άλλους μαθητές –κατά την ανασύνθεση των ομάδων στη Γ΄ Φάση – και από κοινού να την αξιοποιήσουν στις δραστηριότητες της φάσης αυτής. Συνεπώς, οι μαθητές είναι πομποί αλλά και δέκτες μηνυμάτων, και έτσι καλλιεργούν ποικίλες δεξιότητες (Cope & Kalantzis, 2000).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ - ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να συνειδητοποιήσουν την αξία της μουσικής διαχρονικά και τους πολλαπλούς ρόλους που αυτή παίζει σε ποικίλες εκφάνσεις του καθημερινού βίου.
- Να διατυπώσουν τεκμηριωμένες κρίσεις έπειτα από ιστοεξερεύνηση του εκάστοτε θέματος.
- Να παίρνουν πρωτοβουλίες και να συνεργάζονται.
- Να επικοινωνούν την αποκτηθείσα γνώση σε άλλους και να την αξιοποιούν σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
- Να συνηθίσουν να ακολουθούν οδηγίες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα παρουσίασης του υλικού τους.
- Να κρατούν σημειώσεις.
- Να ασκηθούν στη συγγραφή επιστολής σε επίσημο πρόσωπο.
- Να διαμορφώνουν το ύφος τους ανάλογα με τις περιστάσεις επικοινωνίας, αλλά και το κειμενικό είδος (παρουσίαση, επιστολή).
- Να αναζητήσουν την ετυμολογία λέξης σε ηλεκτρονικό λεξικό.
- Να επικοινωνούν την αποκτηθείσα γνώση σε άλλους και να την προσαρμόζουν στις ανάγκες της εκάστοτε δραστηριότητας.
- Να διαβάζουν, να κατανοούν και να ακολουθούν οδηγίες.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να εξασκηθούν – μέσω της ιστοεξερεύνησης – στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, την επεξεργασία αυτών και την αξιοποίησή τους στον βαθμό που κρίνεται απαραίτητο.
- Να διατυπώνουν τεκμηριωμένες κρίσεις προφορικά και γραπτά σε διαδικτυακό χώρο ή μη.
- Να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στη χρήση των ΤΠΕ για την επίλυση ενός προβλήματος.
- Να «δουν» ένα θέμα από πολλές οπτικές γωνίες, ώστε να το γνωρίσουν σε βάθος.
- Να ακολουθούν οδηγίες και βήματα μέχρι να ολοκληρωθεί η «αποστολή» τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές / μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να συνεργάζονται εποικοδομητικά.
- Να αυτενεργούν.
- Να αναλαμβάνουν ρόλο και να λειτουργούν με υπευθυνότητα.
- Να επικοινωνούν την αποκτηθείσα γνώση.
- Να ακολουθούν οδηγίες και να «ακούνε» ουσιαστικά και με σεβασμό τις απόψεις των άλλων.
- Να προτάσσουν την ομαδικότητα και όχι τον ανταγωνισμό και την ατομική προβολή.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η μουσική είναι το θέμα του αποσπάσματος του αρχαίου κειμένου της ενότητας. Διαχρονικά ο ρόλος της στη ζωή των ανθρώπων, και κυρίως των νέων, είναι πάντα σπουδαίος και πολλαπλός. Παρόλ' αυτά, συχνά η μουσική ταυτίζεται με την εκτόνωση, γεγονός που την αδικεί. Έτσι, λοιπόν, ο συλλογισμός αυτός αποτέλεσε, κατά τη συντάκτρια του σεναρίου, την αφετηρία για την «έμπνευση» του παρόντος σεναρίου, που σκοπό έχει να συνειδητοποιήσουν οι νεαροί μαθητές την αξία και τη θέση της μουσικής στη ζωή από τα αρχαία χρόνια έως και σήμερα και κατόπιν να προτείνουν οι ίδιοι τρόπους με τους οποίους θα ήθελαν να «αλληλεπιδράσουν» με τη μουσική στο σύγχρονο σχολείο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο αναφέρεται στην αξία της μουσικής, που είναι και ο στόχος της ερμηνευτικής ανάλυσης του κειμένου της 6^{ης} Ενότητας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας [«Η μουσική εξημερώνει»](#) και η οποία περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ](#)).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ βοηθούν στην προσέγγιση και επεξεργασία πολλαπλών γραπτών και οπτικοακουστικών πηγών. Συμβάλλουν, επίσης, στη συνεργασία αλλά και στη σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία των μαθητών. Οι τελευταίοι καλούνται να χρησιμοποιήσουν λογισμικά για καταγραφή σημειώσεων αλλά και για παρουσίαση, καλλιεργώντας δεξιότητες χρήσιμες για κάθε ενεργό πολίτη. Είναι προφανές ότι τα παραπάνω δεν μπορούν να καλυφθούν από τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου:

-Ενότητα 6: [Η μουσική εξημερώνει](#)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Φωτογραφίες/ Εικόνες

Ρυθμός στην Αρχαία Ελληνική Μουσική – Αρχαία Ελληνική Μουσική – [Μουσική εικονογραφία](#) [πηγή: “Music Portal” - Κέντρο Μουσικής Πληροφόρησης - Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής].

Ιστοσελίδες

[Βικιπαίδεια](#) [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

[Google Images](#) [Υπηρεσία αναζήτησης εικόνων]

Καρδάρης, Δ. [«Ο Χορός στην αρχαία Ελλάδα ως μέσο εκγύμνασης και Πολεμικής προετοιμασίας»](#), περ. «Στρατιωτική Επιθεώρηση», Ιούλιος-Αύγουστος 2004, 94-99 [πηγή: Γενικό Επιτελείο Στρατού].

[KLEEJA](#) [Λογισμικό ελεύθερης ανάρτησης]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

“Music Portal”: Κέντρο Μουσικής Πληροφόρησης - Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής:

[-Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)

[-Τα βασικά μουσικά όργανα της αρχαιότητας](#)

Πανάγου, Β. [«Πυρρίχιος Χορός γυναικών στην αρχαία ελληνική εικονογραφία»](#) [πηγή: “Palo” –The new|s reading experience (αναδημοσίευση από ιστολόγιο. Το κείμενο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «Αρχαιολογία & Τέχνες»)].

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]:

[-Ηλεκτρονικά λεξικά](#)

[Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#) [πηγή: “Zeuk114” – Μουσικό ιστολόγιο].

Διδακτική πορεία / στάδια /φάσεις

A΄ Φάση - 2 συνεχόμενες διδακτικές ώρες

1^η ώρα

Έχοντας προηγηθεί η διδασκαλία του κειμένου, ώστε οι μαθητές να γνωρίζουν τη μετάφρασή του, και έχοντας προκαθοριστεί οι τέσσερις ομάδες, οι μαθητές βρίσκονται στο εργαστήριο της πληροφορικής και εργάζονται με το [1^ο Φύλλο Εργασίας](#), κοινό για όλες τις ομάδες, που βρίσκεται αναρτημένο στο ιστολόγιο της τάξης τους. Οι μαθητές κλήθηκαν να αποδελτιώσουν τις φράσεις εκείνες του κειμένου που δηλώνουν τη σημασία της μουσικής για τους Αρκάδες και, κατόπιν, εκείνες που δηλώνουν τη διαχρονική σημασία της μουσικής, εκείνες δηλαδή που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε ακόμα και σήμερα αναφερόμενοι στην αξία της μουσικής. Έπειτα, κλήθηκαν να καταγράψουν τις σύγχρονες χρήσεις της μουσικής και να διατυπώσουν την προσωπική τους γνώμη για το πότε ακούνε οι ίδιοι μουσική σήμερα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με τις οδηγίες του Φύλλου Εργασίας οι μαθητές έπρεπε να καταγράψουν τις απόψεις τους σε μορφή σημειώσεων σε αρχείο Notepad. Ωστόσο καμία ομάδα δεν μπόρεσε να επικολλήσει τις εκφράσεις του κειμένου στο σημειωματάριο, ώστε να διαβάζονται, καθώς κάτι τέτοιο δεν υποστηριζόταν από το λογισμικό. Έτσι, όλες οι ομάδες χρησιμοποίησαν πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (Word). Άλλες ομάδες κατέγραψαν τις απαντήσεις σε μορφή σημειώσεων, ενώ άλλες τις διατύπωσαν σε ένα σύντομο κείμενο. Δημοσίευσαν τις απαντήσεις τους ως σχόλιο στο ιστολόγιο, χρησιμοποιώντας πρώτα [λογισμικό ελεύθερης ανάρτησης](#) και στη συνέχεια μεταφέροντας τον Ενιαίο Εντοπιστή Πόρων (URL) της εργασίας τους στο ιστολόγιο. Κατάφεραν σε μία διδακτική ώρα να ανταποκριθούν πολύ καλά στις απαιτήσεις του Φύλλου Εργασίας.

2^η ώρα

Την επόμενη ώρα οι μαθητές εργάστηκαν με το [2^ο Φύλλο Εργασίας](#) που, επίσης, ήταν αναρτημένο στο ιστολόγιο. Το συγκεκριμένο Φύλλο Εργασίας ήταν διαφορετικό για κάθε ομάδα. Χρησιμοποιήθηκαν τέσσερις ομάδες, καθώς η εφαρμογή έγινε με δώδεκα μαθητές. Προτιμήθηκε να μη χρησιμοποιηθεί το θέμα της 5^{ης} ομάδας που προέβλεπε ο αρχικός σχεδιασμός του σεναρίου, λόγω του μικρού αριθμού των μαθητών. Επιπλέον, θεωρήθηκε αναγκαίο να αφαιρεθούν κάποιοι διαδικτυακοί τόποι που προτεινόταν στην αρχική μορφή του σεναρίου, καθώς οι υπολογιστές του εργαστηρίου όπου έλαβε χώρα η εφαρμογή δε συνοδεύονται από ακουστικά, ώστε να χρησιμεύσουν για την ακουστική προβολή κάποιων ταινιών.

Συγκεκριμένα:

Η ομάδα 1 [Μουσικά Όργανα](#) επέλεξε ένα μουσικό όργανο από κάθε κατηγορία (έγχορδα – κρουστά – πνευστά) που χρησιμοποιούνταν στην αρχαία Ελλάδα και δημιούργησε μια παρουσίαση, δείχνοντας και την εξέλιξη του κάθε οργάνου που επέλεξε φτάνοντας και στη σημερινή του μορφή. Τα αποτελέσματα της εργασίας της ομάδας ήταν πολύ ικανοποιητικά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η Ομάδα 2 [Μουσικής Μύθοι](#), αφού μελέτησε την ετυμολογία του όρου «Μουσική», δημιούργησε μια παρουσίαση που αναφερόταν σε δύο σχετικούς με τη μουσική μύθους της αρχαιότητας. Συγκεκριμένα παρουσίασε τους μύθους του Μαρσύα και του Ορφέα. Η δραστηριότητα δε δυσκόλεψε τους μαθητές.

Η Ομάδα 3 [Μουσικά Τραγούδια](#) ασχολήθηκε με τα είδη των τραγουδιών στην αρχαία Ελλάδα και ειδικότερα με τους νόμους, τους ύμνους και τους παιάνες – με αφορμή το απόσπασμα του αρχαίου κειμένου της ενότητας. Η δραστηριότητα δυσκόλεψε αρκετά τους μαθητές, καθώς αδυνατούσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα να βρουν πληροφορίες για τα παραπάνω είδη τραγουδιών. Τελικά κατάφεραν να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητά τους, ωστόσο δεν πρόλαβαν να βρουν τραγούδια αρχαίας ελληνικής μουσικής, για να τα παρουσιάσουν, όπως τους ζητούνταν.

Η Ομάδα 4 [Ο Χορός](#) συνέλεξε κάποιες πληροφορίες για τις χορογραφίες και τον ρόλο του Χορού στην καθημερινότητα από απεικονίσεις ευρημάτων διάφορων αρχαιολογικών μουσείων (αγγεία κ.λπ.). Η παρουσίασή τους θα μπορούσε να στηρίζεται σε πιο πλούσιο υλικό. Ωστόσο, ενώ προτεινόταν να παρουσιάσουν μία αρχαία χορογραφία στην τάξη, την οποία θα μπορούσαν και να βιντεοσκοπήσουν, δεν τέθηκε καν το θέμα λόγω χρονικών περιορισμών.

Β' Φάση 1 διδακτική ώρα

Οι ομάδες παρουσίασαν στη σχολική αίθουσα τις εργασίες του 1^{ου} και του 2^{ου} Φύλλου Εργασίας. Κλήθηκαν να υποστηρίξουν τις επιλογές τους με προφορικό λόγο και να απαντήσουν σε ερωτήματα συμμαθητών τους. Κατά γενική ομολογία οι εργασίες και των δύο Φύλλων Εργασίας ήταν αρκετά καλές, χωρίς να παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα και αδυναμίες. Αποδείχθηκε και από την παρουσίαση ότι επιτέλεσαν ορθά το έργο που τους είχε ανατεθεί.

Αφού οι ομάδες των μαθητών ανασυντάχθηκαν με τρόπο ώστε κάθε ομάδα να έχει ένα μέλος από κάθε ομάδα της προηγούμενης φάσης, ειδοποιήθηκαν ότι την

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

επόμενη φορά θα δουλέψουν σε συνεχόμενο δίωρο στο εργαστήριο της πληροφορικής σε νέο Φύλλο Εργασίας.

Γ' Φάση - 2 διδακτικές ώρες

Οι νέες ομάδες εργάστηκαν με το [3^ο Φύλλο Εργασίας](#). Αποστολή τους ήταν να συντάξουν μία επιστολή προς τον Υπουργό Παιδείας, προτείνοντας τρόπους αξιοποίησης της Μουσικής στο σύγχρονο σχολείο, όχι μόνο ως διδακτικού αντικειμένου αλλά και ως μέσου ψυχαγωγίας, εκτόνωσης, διάπλασης της προσωπικότητας, επίδρασης στη συμπεριφορά κ.ά. Στην επιστολή τους θα έπρεπε να τεκμηριώσουν τις προτάσεις τους βασιζόμενοι στη σημασία της Μουσικής σύμφωνα και με τις γνώσεις που αποκόμισαν από την ενασχόληση με το θέμα στις προηγούμενες φάσεις του διδακτικού σεναρίου. Όλα τα μέλη των ομάδων της Α' Φάσης κλήθηκαν να μεταφέρουν τις γνώσεις τους για το θέμα που δούλεψαν, αλλά και να συνεργαστούν με τους υπόλοιπους, προκειμένου να φέρουν σε πέρας τη νέα δραστηριότητα. Στόχος ήταν η ανάδειξη της διαχρονικής αξίας της Μουσικής και η υποβολή προτάσεων για την αξιοποίηση της μουσικής στο σχολείο. Ο λόγος τους έπρεπε να ακολουθεί τους κανόνες του επικοινωνιακού πλαισίου του κειμενικού είδους της επιστολής, με το οποίο είναι εξοικειωμένοι από το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας.

Όλες οι ομάδες συνεργάστηκαν πολύ καλά και δημιούργησαν κείμενα αρκετά εύστοχα τόσο από άποψη περιεχομένου και δομής όσο και επικοινωνιακού πλαισίου. Προσπάθησαν να αντλήσουν υλικό από τις εμπειρίες τους αλλά και από τις γνώσεις που αποκόμισαν από την ενασχόλησή τους με το θέμα σε προηγούμενες φάσεις του σεναρίου. Δημοσίευσαν τις απαντήσεις τους ως *Σχόλιο* στο ιστολόγιο, χρησιμοποιώντας [λογισμικό ελεύθερης ανάρτησης](#), όπως αναφέρθηκε και παραπάνω κατά την Α' Φάση.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στο β' μισό της δεύτερης ώρας οι ομάδες παρουσίασαν τις εργασίες τους στο εργαστήριο της πληροφορικής. Αυτό προτιμήθηκε, καθώς τόσο ο αριθμός των μαθητών όσο και τα χρονικά περιθώρια επέτρεπαν κάτι τέτοιο. Από την παρουσίαση των εργασιών τους φάνηκε ότι οι μαθητές επηρεάστηκαν αρκετά από το κείμενο της ενότητας του σχολικού βιβλίου, καθώς όλες οι ομάδες έκαναν αναφορά στους Αρκάδες και τη σχέση της ζωής τους με τη μουσική. Επίσης, φάνηκε η θετική τους στάση αναφορικά με τη μουσική και η πικρία τους, καθώς στο σχολείο τους δε διδάσκεται φέτος η μουσική. Διορθώθηκαν κάποια λάθη, τα οποία επισημάνθηκαν από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό. Γενικά, οι δραστηριότητές τους ήταν πολύ καλές, ενώ το κλίμα σε όλη τη διάρκεια της εργασίας τους και της παρουσιάσής τους ήταν άριστο.

Η αξιολόγηση έγινε τόσο από τους ίδιους τους μαθητές όσο και από τον εκπαιδευτικό και βασίστηκε στα στοιχεία περιεχομένου, δομής και επικοινωνιακού πλαισίου. Τόσο οι μαθητές όσο και ο εκπαιδευτικός επέλεξαν, βάσει των παραπάνω κριτηρίων, τις καλύτερες εργασίες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο Εργασίας (κοινό)

1. Αφού μελετήσετε και θυμηθείτε το κείμενο της Ενότητας 6 [«Η μουσική εξημερώνει»](#), να εντοπίσετε και να καταγράψετε σε δύο διαφορετικές στήλες:
  - ο α) Τις φράσεις του κειμένου που δηλώνουν τη σημασία της μουσικής για τους Αρκάδες και
  - ο β) τις φράσεις του κειμένου που δηλώνουν τη διαχρονική σημασία της μουσικής.
2. Ποιες από τις φράσεις που συγκεντρώσατε θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και σήμερα, για να περιγράψουν τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τη μουσική;
3. Ποιες είναι, κατά τη γνώμη σας, οι σύγχρονες χρήσεις της μουσικής (ψυχαγωγία, δημιουργία, μέσο διαμαρτυρίας, έκφραση συναισθημάτων / αντιλήψεων, μέσο κοινωνικοποίησης); Από την εμπειρία σας, πότε ακούτε μουσική και γιατί;
Να καταγράψετε τις απαντήσεις σας με τη μορφή σημειώσεων σε αρχείο Notepad και να τις αποθηκεύσετε στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2ο Φύλλο Εργασίας

Ομάδα 1: Μουσικά Όργανα

Να επιλέξετε ένα **μουσικό όργανο** από κάθε κατηγορία (έγχορδα – κρουστά – πνευστά) που χρησιμοποιούνταν στην αρχαία Ελλάδα και να το παρουσιάσετε στην ολομέλεια. Θα ήταν ενδιαφέρον να παρουσιάσετε και την εξέλιξή τους (όπου γίνεται) στον χρόνο παρουσιάζοντας και τη σημερινή τους μορφή. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει και οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [Μουσική εικονογραφία](#)
- [Τα βασικά μουσικά όργανα της αρχαιότητας](#)
- [Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα 2: Μουσικής Μύθοι

Να βρείτε στα [ηλεκτρονικά λεξικά](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα την ετυμολογία του όρου «**Μουσική**». Στη συνέχεια, να διαλέξετε **δύο μύθους** της αρχαιότητας που σχετίζονται με τη Μουσική (όπως για παράδειγμα του Ορφέα/ του Πάνα και της Σύριγγας/ των Μουσών/ του Απόλλωνα/ του Αρδιαίου του Πλάτωνα) και να καταγράψετε τα βασικά τους στοιχεία, για να τους αφηγηθείτε αργότερα στους συμμαθητές σας. Να παρουσιάσετε συνολικά το υλικό σας στην ολομέλεια. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει και οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα 3: Μουσικά Τραγούδια

Να ερευνήσετε τα είδη των **μουσικών τραγουδιών** της αρχαιότητας. Εστιάστε την έρευνά σας στους ύμνους, τους νόμους και τους παιάνες. Ποιες φάσεις της καθημερινής ζωής συνόδευε γενικότερα η μουσική στην αρχαιότητα (σχολείο, γάμος, θάνατος, αγώνες, γιορτές, συμπόσια) και ποιες τα τραγούδια που επιλέξατε να παρουσιάσετε; Να παρουσιάσετε το υλικό σας στην ολομέλεια. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα 4: Ο Χορός

Να συγκεντρώσετε οπτικό υλικό σχετικό με τον **Χορό** στην αρχαία Ελλάδα από απεικονίσεις ευρημάτων διάφορων αρχαιολογικών μουσείων (αγγεία κ.λπ.). Μπορείτε να βρείτε χορογραφίες που χρησιμοποιούνταν στις διάφορες εκφάνσεις του κοινωνικού βίου στην αρχαιότητα (χορός σε θρησκευτικές τελετές και σε θεατρικά δρώμενα, προετοιμασία για μάχη κ.ά.); Να παρουσιάσετε το υλικό σας στην ολομέλεια. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει οπτικοακουστικό υλικό. Μπορείτε να αποπειραθείτε να παρουσιάσετε μία αρχαία χορογραφία στην τάξη και να τη βιντεοσκοπήσετε; Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [«Πυρρίχιος Χορός γυναικών στην αρχαία ελληνική εικονογραφία»](#)
- [«Ο Χορός στην αρχαία Ελλάδα ως μέσο εκγύμνασης και πολεμικής προετοιμασίας»](#) (αν το αρχείο δεν ανοίγει, κάντε *Λήψη* ή *Άνοιγμα με διαφορετική εφαρμογή* > *Άνοιγμα με Adobe Reader* (προεπιλογή)).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας (κοινό)

Στις νέες σας ομάδες τώρα να συντάξετε μία επιστολή προς τον Υπουργό Παιδείας προτείνοντας συγκεκριμένους τρόπους αξιοποίησης της μουσικής στο σχολείο και αναφερόμενοι στη διαχρονική σημασία της σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του ανθρώπου (ψυχαγωγία, εκτόνωση, διάπλαση προσωπικότητας, επίδραση στη συμπεριφορά). Να διανθίσετε την επιχειρηματολογία σας με τις γνώσεις που αποκομίσατε από την ενασχόλησή σας με το θέμα. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την επιστολή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το παρόν σενάριο θα μπορούσε να γενικευτεί σε Project/Ερευνητική Εργασία, τα αποτελέσματα της οποίας θα ήταν δυνατό να παρουσιαστούν σε εκδήλωση του σχολείου με θέμα τη Μουσική. Η παραπάνω πρόταση της συντάκτριας του σεναρίου δεν υλοποιήθηκε.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το παρόν σενάριο επιδιώκει να συνδέσει τη μουσική με πτυχές της ζωής, το χθες με το σήμερα καθώς και τη γνώση με το βίωμα. Οι μαθητές προσέγγισαν με πολλή διάθεση τις δραστηριότητές τους, χωρίς να αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες δυσκολίες. Ίσως σε αυτό συνέβαλε και το γεγονός ότι αφαιρέθηκαν πηγές που πιθανόν θα δυσκόλευαν τους μαθητές. Σε κάθε περίπτωση οι μαθητές χάρηκαν τη διαδικασία, απέκτησαν γνώσεις για τη χρήση της μουσικής στην αρχαιότητα, εκφράστηκαν για τη σημασία της μουσικής και την επίδραση που ασκεί σε αυτούς και προβληματίστηκαν από το γεγονός ότι οι ίδιοι δε διδάσκονται τη μουσική, όπως θα επιθυμούσαν. Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι παρόλο που μόνο δύο μαθητές είχαν κάποιες γνώσεις μουσικής, καθώς στο παρελθόν είχαν ασχοληθεί με αυτή, όλοι οι μαθητές έδειξαν να ενδιαφέρονται για αυτό το θέμα κατά την εφαρμογή του σεναρίου.

Ανακεφαλαιώνοντας αξίζει να αναφερθεί ότι το σενάριο υλοποιήθηκε αρκετά εύκολα χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Η διάθεση των μαθητών ήταν θετική κάτι που φάνηκε σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής του όσο και σε συζητήσεις που επακολούθησαν το τέλος του σεναρίου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bernstein, B. 1996. *Pedagogy, Symbolic Control and Identity. Theory, Research, Critique*. London: Taylor and Francis.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Bruner, J. 1977. *The Process of Education*. USA: Harvard University Press.
- Cope, B. & M. Kalantzis (eds). 2000. *Multiliteracies. Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.
- Δανασσής – Αφεντάκης, Αντ. Κ. 1992. *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική - Θεματική της Παιδαγωγικής Επιστήμης: Παιδαγωγική ανθρωπολογία - Παιδαγωγική ηθική*. Αθήνα: Δανασσής – Αφεντάκης Αντώνιος.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[27/06/2013]
- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.
http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf
- Ταίηλορ, Ν. 2000. *Η αρμονία των Πυθαγορείων: Η μαθηματική έννοια της αρμονίας στο μουσικό σύστημα των Πυθαγορείων*. Αθήνα: Νεφέλη.